

Klachtnummer 2022/112

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klaagster] (verder: klaagster), moeder van [ex-leerling], ex-leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 29 juli 2022 het vragenformulier en op 8 augustus 2022 de klachtomschrijving ontvangen. De klacht is gericht tegen [directrice] (verder: de directrice) en [directeur-bestuurder] (verder: de directeur-bestuurder). De Commissie heeft op 12 september 2022 van de directeur-bestuurder een verweer ontvangen. Klaagster heeft op 19 september 2022 een aantal bijlagen overgelegd.

Klaagster en verweerder zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 3 oktober 2022. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klaagster;
- [moeder] (verder: moeder van [leerling])
- de directeur-bestuurder.

II. Standpunt van klaagster

De klacht is ontstaan op donderdag 17 februari 2022, na een emotionele en traumatiserende ervaring voor [leerling], hem aangedaan door de directrice. Vervolgens heeft [leerling] een schorsing opgelegd gekregen, waartegen klaagster in bezwaar is gegaan. Dit bezwaar is ongegrond verklaard.

Er is veel voorafgegaan aan het incident op 17 februari 2022. [leerling] had al een tijd een aangepast schoolrooster omdat hij 'een gevaar voor de klas was'. Er waren na de zomervakantie afspraken gemaakt dat hij in groep 8 langzaam ernaartoe mocht werken weer meer in de klas aanwezig te zijn. De school had hem beloofd dat hij in november 2021 het aantal uren mocht uitbreiden. In januari 2022 was dit echter nog steeds niet geregeld. [leerling] wilde heel graag meer naar school en was dus erg teleurgesteld. Op de dag van het incident stonden er lessen over zelfvertrouwen gepland met een gastdocent. [leerling] mocht hier niet bij zijn. Elke keer kreeg hij van school te horen dat het beter ging, maar toch moest hij steeds weer weg. Vlak voordat hij weg moest verstoorde hij, met een aantal klasgenoten, de les. Hij moest om die reden de klas verlaten. Dat weigerde hij. Op een gegeven moment is hij toch de klas uitgegaan en heeft hij door de school gedwaald. De directrice kwam toen hysterisch achter hem aan. De klas was inmiddels naar de gymzaal verplaatst voor de lessen over zelfvertrouwen. [leerling] ging ook die kant op maar werd door directrice aan zijn arm meegetrokken. Hij heeft toen gevraagd of zij opzij wilde gaan. [leerling] heeft het zo ervaren dat de directrice in zijn

weg stond en niet opzij wilde gaan. Hij is toen weggelopen en heeft de school verlaten. Hij heeft geen fysiek geweld gebruikt. Hij heeft alleen een schop tegen de verwarming gegeven.

Op donderdag 17 februari 2022 omstreeks 17.30 uur heeft de directeur-bestuurder telefonisch medegedeeld dat [leerling] niet welkom was op vrijdag 18 februari 2022. Tijdens dit telefonisch contact heeft klaagster de directeur-bestuurder verzocht om deze mededeling schriftelijk te bevestigen. Klaagster heeft diezelfde avond nog een bericht van de directeur-bestuurder ontvangen. Vervolgens heeft klaagster op maandag 21 februari 2022 een brief ontvangen waarin plotseling over een schorsing werd gesproken. Dit was op de tweede dag van de schorsing.

De directrice heeft zich zowel fysiek als verbaal ernstig misdragen tegen [leerling]. De directrice heeft [leerling] zo hard bij zijn arm gegrepen dat hij er flinke blauwe plekken aan over heeft gehouden. Daarnaast heeft de directrice uitingen tegen [leerling] gedaan als: 'dit is mijn school!' en 'jij hoort hier niet!'. [leerling] was hier emotioneel erg van ontdaan.

De directrice heeft iedere ruimte voor emotieregulatie bij [leerling] ontnomen, door voor hem te blijven staan, ondanks herhaaldelijk verzoek van hem om opzij te gaan. De directrice is hierbij ernstig in gebreke gebleven om de-escalerend te handelen.

Tevens heeft de externe trainer van OnderwijsAdvies/de Vreedzame School escalerende uitingen gedaan richting [leerling] en zou hij gezegd hebben 'ik ben leraar Karate!'.

Uiteindelijk heeft [leerling] de school gelukkig kunnen verlaten. Hij was zichtbaar overstuur van de hem aangedane situatie door het handelen van twee volwassen personen binnen de school.

Het is zeer spijtig dat de school een oproep heeft "moeten" doen voor een ambulance. Het is uiterst kwalijk dat deze oproep gelinkt wordt aan [leerling]. Klaagster heeft op donderdag 17 februari 2022 om 10.53 uur nog telefonisch gesproken met de directrice. Op hetzelfde moment heeft [leerling] de school in hevig geëmotioneerde toestand verlaten. Pas om 11.24 uur is er een oproep gedaan voor de ambulance. Het causaal verband tussen de waarschijnlijke "onwel wording van de directrice" en het incident met [leerling] kan en mag niet worden vastgesteld door de directeur-bestuurder en/of zijn medewerkers. Dit is een enorm zware aantijging.

Er stond in de week van de schorsing een gesprek gepland met de school over het arrangement van [leerling]. De school wilde deze afspraak wijzigen en over het incident praten. In overleg met de onderwijsconsulent heeft klaagster aangegeven zich eerst te willen beraden over de te nemen stappen ten aanzien van de voortgang van het arrangement voor [leerling]. Op advies van de onderwijsconsulent heeft klaagster aangegeven het overleg op een later tijdstip te willen laten plaatsvinden. Tevens heeft zij aangegeven geschokt te zijn over de schorsing die niet was aangezegd of schriftelijk was medegedeeld.

De klacht richt zich op:

1. het handelen van de directrice.
2. (de inhoud van) de schorsing van [leerling] door de directeur-bestuurder:
 - a. De directeur-bestuurder is ernstig in gebreke gebleven in het onafhankelijk laten onderzoeken van de ontstane situatie op donderdag 17 februari 2022 tussen de directrice en [leerling]. Er heeft geen hoor en wederhoor en/of een betrouwbaar onderzoek plaatsgevonden. Er is geen enkele communicatie geweest tussen partijen, met uitzondering van de correspondentie per brief/mail.
 - b. In de brief van 17 februari 2022 van het bevoegd gezag is een onjuiste mededeling gedaan. Het betreft hier de volgende zin: 'we moesten een ambulance inroepen voor een medewerker die direct hulp nodig had.' In haar brief van 24 februari 2022 heeft klaagster met bewijsstukken weerlegd dat dit met [leerling] te maken had. In de brief van 24 maart 2022 van de directeur-bestuurder aan klaagster verzuimd hij in te gaan op het punt met betrekking tot het inroepen van een ambulance. De directeur-bestuurder had in dit schrijven zijn opmerking terug kunnen nemen, maar heeft dit niet gedaan.

Daarom constateert klagster dat er sprake is van valsheid in geschrifte in het schrijven van 17 februari 2022.

c. De schriftelijke bevestiging heeft klagster veel te laat bereikt. Nu was er al sprake van een absent melding voor [leerling] op zondag 20 februari 2022, maar anders zou hij op maandag 21 februari 2022 aanwezig zijn geweest op school.

III. Standpunt van verweerder

Voor de zomervakantie in 2021 heeft de directeur-bestuurder naar aanleiding van zorgen over de begeleiding van [leerling] met de ouders en school gesproken om tot werkbare afspraken te komen over de begeleiding van [leerling] op de school.

In de periode direct voorafgaand aan het incident op 17 februari 2022 heeft de directeur-bestuurder naar aanleiding van zorgelijke berichten vanuit de school geprobeerd om met de ouders een afspraak te maken om hierover met hen in gesprek te gaan. De leerkracht had aangegeven dat de uitbreiding van het aantal lessen niet goed werkte. Het lukte echter niet om een gesprek in te plannen omdat ouders daar op korte termijn geen tijd voor vrij konden maken, ze waren namelijk druk op zoek naar een vervolg school. De directeur-bestuurder heeft dat gerespecteerd. Achteraf geeft hij aan dat hij hier te makkelijk mee is omgegaan. Hij had duidelijker moeten aangeven dat het niet goed met [leerling] ging op school en dat overleg dringend gewenst was.

Na het incident op 17 februari 2021 heeft de directeur-bestuurder erop toegezien dat er correct werd gehandeld met betrekking tot de schorsing. Hij heeft na het incident telefonisch contact gezocht met klagster. Zij gaf de directeur-bestuurder te verstaan dat zij geen tijd voor hem had en hij het maar op papier moest zetten. Dit heeft hij gedaan. Daarnaast heeft hij de ouders van [leerling] gevraagd om over het incident, op een al bestaande afspraak die snel volgde op het incident, met school in gesprek te gaan.

Ouders hebben aangegeven op deze afspraak niet te willen verschijnen en hebben de school daardoor de mogelijkheid ontnomen om kort na het incident met elkaar in gesprek te gaan. Niet alleen over het incident maar ook over de (on)mogelijkheden om [leerling] verder te begeleiden. Wel aanwezig waren de leerplichtambtenaar, groepsleerkracht, intern begeleider, directeur-bestuurder en ambulante begeleider van het samenwerkingsverband. De directrice van de school was door ziekte afwezig.

Vervolgens hebben ouders bezwaar aangetekend tegen de opgelegde schorsing. In dit uitgebreide schrijven werd een andere beschrijving/invulshoek gegeven van het incident. Om het bezwaar zorgvuldig te kunnen beoordelen heeft de directeur-bestuurder gesproken met collega's die niet direct betrokken waren geweest bij het incident maar er wel getuige van waren. Daarnaast heeft hij met twee leerlingen gesproken die niet in de betreffende groep zaten maar wel iets hadden gezien of gehoord. Op basis van die extra informatie, naast alle informatie waarover hij al beschikte, heeft hij het bezwaar ongegrond verklaard.

De directeur-bestuurder is ervan uitgegaan dat de beschrijving van het incident, zoals ouders dat in hun bezwaar hebben verwoord, afkomstig was van [leerling]. De directeur-bestuurder heeft overwogen om met [leerling] in gesprek te gaan maar heeft daarvan afgezien omdat hij vindt dat je kinderen daarmee niet zou moeten belasten. De mening van de ouders en [leerling] over het gebeurde was duidelijk verwoord

en gezien het feit dat het, ondanks een aantal pogingen, niet gelukt was een afspraak met hen te maken, heeft de directeur-bestuurder daar verder geen initiatief meer toe genomen.

Voor een beoordeling van de al dan niet terecht opgelegde schorsing heeft hij zich beperkt tot de inhoudelijke feiten (verbaal en fysiek geweld) waarvoor de schorsing was opgelegd. Andere genoemde niet relevante zaken heeft hij bewust buiten deze beoordeling gelaten.

Klaagster geeft aan dat de komst van de ambulance los stond van het incident met [leerling] omdat de ambulance pas later is gealarmeerd. Dit is onjuist. De directrice werd onwel nadat het incident had plaatsgevonden. De komst van de ambulance had dus wel degelijk met het incident te maken. Overigens was het invoeren van een ambulance ernstig maar niet de reden van de schorsing. Dit is ook duidelijk verwoord naar de ouders.

Klaagster geeft aan dat er geen onafhankelijk onderzoek heeft plaatsgevonden naar aanleiding van het bezwaar. Dat is niet correct. Het bestuur was geen directe partij bij het incident en heeft naar eer en geweten de inhoudelijk ingebrachte argumenten gewogen, onderzoek gedaan en is uiteindelijk tot een conclusie gekomen. De directeur-bestuurder geeft aan dat hij heeft geprobeerd een integer onderzoek te doen.

De ouders zijn niet mondeling gehoord omdat het moeilijk was om met hen een afspraak te maken. Zij zijn echter wel schriftelijk gehoord. Het hoor en wederhoor heeft derhalve schriftelijk plaatsgevonden. Ouders hebben op geen enkel moment te kennen gegeven dat zij mondeling gehoord wilden worden of met de directeur-bestuurder in gesprek wilden gaan. De directeur-bestuurder heeft ter zitting aangegeven dat hij desalniettemin meer had moeten aandringen op een gesprek omdat ouders zich kennelijk niet gehoord voelden.

Ten aanzien van de communicatie over de schorsing geldt dat de directeur-bestuurder rond half zes, op de dag van het incident, telefonisch contact heeft opgenomen met klagster en aangegeven heeft dat [leerling] de dag erna, op vrijdag, niet welkom was. Op vrijdag heeft de intern begeleider van de school een e-mail gestuurd waarin aangegeven is dat sprake was van een schorsing en dat het overleg dat de week erna reeds gepland stond over de schorsing ging. Op vrijdag is tevens een brief opgesteld waarin aangegeven werd dat [leerling] een week geschorst werd. Doordat het heel slecht weer was, code rood, waren er problemen met de post en heeft de directeur-bestuurder de brief uiteindelijk op zondag bij klagster door de brievenbus gedaan.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie stelt op basis van de stukken en het ter zitting verhandelde vast dat de klacht uit de volgende onderdelen bestaat:

- a. [leerling] is ten onrechte geschorst.
- b. Verweerder heeft de regels van de schorsingsprocedure niet gevolgd;
 - de schorsing is te laat aangezegd;
 - er heeft geen onafhankelijk onderzoek dan wel hoor en wederhoor plaatsgevonden;
 - er was geen begeleiding tijdens de schorsing.
- c. Er is door school ten onrechte de suggestie gewekt dat [leerling] heeft veroorzaakt dat een ambulance moest worden opgeroepen.

Ad a. De schorsing

De Commissie stelt vast dat klagster en verweerder van mening verschillen in hun beleving van en ervaring met de situatie zoals die zich heeft voorgedaan. Het is voor de Commissie moeilijk om de juistheid van de ingenomen standpunten te verifiëren, omdat voldoende ander bewijs ontbreekt.

Het ingewikkelde is dat ongewenst gedrag bewust kan plaatsvinden, maar ook onbedoeld. Het gaat hier echter niet om de intentie van [leerling], maar om hoe de directrice het heeft ervaren. [leerling] heeft zich kennelijk niet intimiderend of verbaal en/of fysiek ongepast willen gedragen, maar het is begrijpelijk dat dit wel zo door de directrice is ervaren.

De Commissie concludeert dat, vanwege het onveilige gevoel dat bij de directrice en haar collega's door het gedrag van [leerling] is ontstaan, de school terecht een maatregel aan [leerling] heeft opgelegd. Vervolgens moet beoordeeld worden of de maatregel waarvoor de school gekozen heeft, een schorsing, passend was.

De Commissie constateert dat bij het opleggen van een schorsing een belangenafweging plaats moet vinden en de schorsing proportioneel en subsidiair moet zijn. Dat laatste betekent dat moet worden bezien of het doel van de maatregel ook op een minder ingrijpende wijze kan worden bereikt. Wat betreft de proportionaliteit van de maatregel geldt als maatstaf dat die een redelijk doel dient en in een juiste verhouding moet staan tot hetgeen is voorgevallen.

De Commissie acht de opgelegde schorsing niet proportioneel en subsidiair. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat [leerling] niet eerder een disciplinaire maatregel opgelegd heeft gekregen. Het incident met de directrice stond op zichzelf. Er waren weliswaar zorgen over het gedrag van [leerling], waarvoor hij extra begeleiding en een aangepast lesrooster kreeg, maar verweerder heeft op de zitting bevestigd dat [leerling] zich niet eerder op fysiek/verbaal ongepaste wijze heeft gedragen richting een medewerker of leerling van de school. Het incident zoals dat is komen vast te staan was op zichzelf weliswaar ernstig, maar niet zodanig dat het gedrag van [leerling] direct de ingrijpende maatregel van een schorsing rechtvaardigde.

Gelet daarop had naar het oordeel van de Commissie de school in redelijkheid moeten volstaan met het opleggen aan [leerling] van een minder ingrijpende maatregel, zoals bijvoorbeeld een interne schorsing of een time out.

De Commissie acht dit klachtonderdeel gegrond.

Ad 2 De door verweerder gevolgde procedure

Klaagster stelt dat de schorsingsprocedure niet juist is gevolgd:

- er heeft geen onafhankelijk onderzoek en/of hoor en wederhoor plaatsgevonden;
- de schorsing is te laat aangezegd;
- [leerling] heeft geen begeleiding gekregen tijdens de schorsing.

Verweerder heeft reeds ter zitting verklaard dat hij – met de kennis van nu – meer had moeten aandringen op een gesprek met klaagster. Daarmee had hij kunnen ondervangen dat klaagster zich niet gehoord zou voelen. De Commissie onderschrijft dit en stelt vast dat de directeur-bestuurder, gelet op de zwaarte van de maatregel, zich er niet bij had mogen neerleggen dat klaagster niet in gesprek wilde. Hij had meer moeten aandringen.

De directeur-bestuurder heeft voorts verklaard dat hij de schorsingsbrief op zondag bij klaagster in de brievenbus heeft gedaan. De Commissie is van oordeel dat hij hiermee niet voldoende voortvarend heeft gehandeld. Hij had moeten begrijpen dat het opleggen van een schorsingsmaatregel zeer ingrijpend is voor zowel de leerling als de ouders. Het is dan ook van belang niet alleen zo duidelijk mogelijk maar ook zo spoedig mogelijk informatie te verschaffen over de schorsingsduur, de reden van de schorsing en eventuele andere feiten en omstandigheden. Uit feit dat klaagster – volgens de directeur-bestuurder – niet open stond voor telefonisch contact blijkt bovendien dat extra gewicht moet worden toegekend aan de schriftelijke informatie. De directeur-bestuurder had er dan ook verstandig aan gedaan de brief op vrijdag niet alleen per post maar ook alvast per e-mail te versturen.

Ten aanzien van de klacht dat geen onafhankelijk onderzoek heeft plaatsgevonden geldt dat dit niet van de school kon worden verlangd. Daarnaast constateert de Commissie dat de klacht dat [leerling] tijdens de schorsing onvoldoende is begeleid niet nader is gemotiveerd en dat dit derhalve niet is komen vast te staan.

De Commissie stelt vast dat aan het schorsingsbesluit enkele gebreken kleven, zoals het niet tijdig aanzeggen ervan en het ontbreken van voldoende hoor en wederhoor. De klacht is gedeeltelijk gegrond.

Ad 3 De opgeroepen ambulance

Klaagster stelt dat verweerder ten onrechte een link heeft gelegd tussen het incident en de opgeroepen ambulance. Verweerder geeft aan dat het oproepen van de ambulance niet alleen aan het incident mag worden gerelateerd, maar dat het er wel mee te maken heeft gehad.

De Commissie constateert dat verweerder heeft verklaard dat [leerling] niet verantwoordelijk is voor het onwel worden van de medewerker. Die suggestie is ten onrechte wel in de communicatie gewekt. De Commissie is van oordeel dat de school dit in redelijkheid had moeten en kunnen beseffen en de onjuiste indruk met een andere omschrijving had kunnen voorkomen.

De Commissie acht dit klachtonderdeel gegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie acht de klachten onder a en c gegrond en onder b gedeeltelijk gegrond.

VI. Aanbeveling aan het bevoegd gezag

De Commissie beveelt het bestuur aan om bij het opleggen van een maatregel altijd af te wegen of deze proportioneel en subsidiair is, en dat in de motivering van de maatregel tot uitdrukking te brengen. Daarnaast beveelt de Commissie het bestuur aan zorgvuldig, duidelijk en voortvarend te communiceren in het geval een schorsing wordt opgelegd.

Aldus gegeven op 3 oktober 2022 door mr. M. van der Veen, voorzitter, L.A.M. Swaans en M. Maas, leden, in tegenwoordigheid van mr. N. Anjema als secretaris.